

Kür-Qabırı neftli-qazlı rayonunda Eosen yaşlı sükurların kollektor xüsusiyyətlərinin təhlili

**G.N. Mirzayeva,
R.S. Yəhyayeva,
J.R. Seyfullayeva**
"Neftqazelmitadqiqatlayıhə" İnstitutu

e-mail: mirzayeva.qultekin@gmail.com

Анализ коллекторских свойств зооценовых отложений нефтегазоносного района Курсы Габырры

Г.Н. Мирзоева, Р.С. Яхъяева, Ж.Р. Сейфуллаева
НИПИнефтегаз

Ключевые слова: нефтегазоносный район междуречья Куры и Габирры, эоценовые отложения, коллекторские свойства, карбонатность, вулканогенный, глинистый, кластик, пористость, проницаемость.

Проведены сравнительные анализы объёмно-фильтрационных свойств образцов керна зонценовых отложений. Выявлено, что объемно-фильтрационные свойства зонценовых отложений нефтегазоносного района Курсы и Габырры меняются в широком диапазоне. Рассматриваемые параметры, колеблются в больших интервалах как территориально, так и с глубиной. Построенные диаграммы и карты по площади указывают на то, что в отложениях среднего и верхнего зонена относительно хорошие коллекторские свойства имеют глинистые и обломочные породы. Вместе с тем, объемно-фильтрационные свойства отложений верхнего зонена по сравнению с отложениями среднего зонена гораздо лучше.

Analysis of reservoir properties of Eocene sediments in Kur-Gabyrry oil-gas bearing region

G.N. Mirzaeva, R.S. Yahyaeva, J.R. Seifullaeva
"Oil-gas Scientific Research Project" Institute

Keywords: Kur-Gabyrry interfluvial oil-gas bearing region, Eocene sediments, reservoir properties, carbonate content, volcanogenic, clayey, particle porosity, permeability.

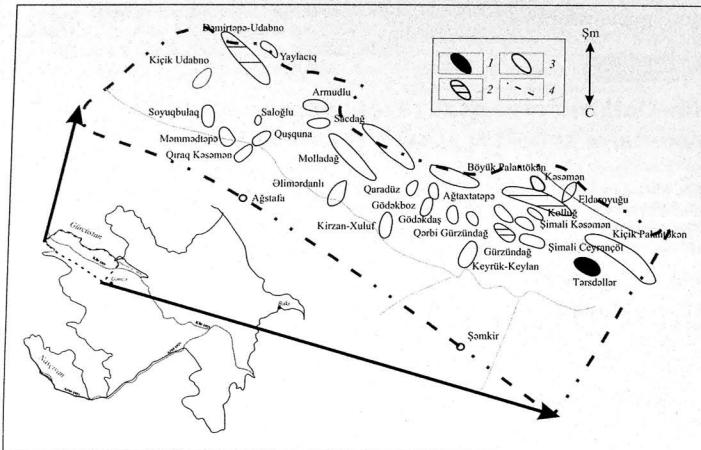
The paper deals with the reservoir properties of Eocene rocks in Kur-Gabyrry oil-gas bearing region. The graphics and maps outlining the areal distribution of porosity and permeability of core samples in Eocene sediments were developed and prospective zones by oil-gas bearing capacity marked based on the reservoir properties. Rocks' capacity-filtration features were comparatively analyzed on the core samples. According to the carried out studies, it was defined that the capacity-filtration properties of Eocene sediments in Kur-Gabyrry interfluvial oil-gas bearing region were changed in a great scale. The studied parameters fluctuated by both the area and depth.

Açar sözlər: Kür-Qabırı neftli-qazlı rayonu, Eosen çöküntüleri, kollektor xüsusiyyatları, karbonatlıq, vulkanogen, gilli, qırıntı, masamalik, kecicilik.

Kür-Qabırı çaylarıarası nefli-qazlı rayonu (NQR) Azərbaycan Respublikasının qərbi hissəsində yerləşməklə şimalda Qabırıçayına, canubda Kiçik Qafqazın dağşəyinə, şərqdə Mingəçevir su anbarına, qərbdə isə Gürcüstanla dövlət sərhədindən qədr uzanır.

Bölgünin geoloji kuruluşunun öyrənilməsinə 1930-cu illərdən başlamışdır. Tektonik cəhətdən NQR Orta Kür çökəkliyinə aid olub, ümumqafqaz istiqamətində uzanaraq Çatma-Göyçay antiklinallının bir hissəsini və Ceyrançöl sinkinalını əhatə edir. Aparılmış geoloji-geofiziki kaşfiyyat işlərinə əsasən rayonda 34 lokal struktur aşkar edilib (şəkil 1). Rayonun tektonik kuruluşu müraciətbədir. Kompleks tədqiqat işləri nəticəsində məlum olmuşdur ki, NQR daxilində Yuraya qədər olan regional dərin qırımlarla tektonik bloklara ayrılmışdır. Sahonin geoloji kuruluşunda Maykop, Tarxan, Çokrak, Karaqan, Konk, Sarmat, Şirak qatı, Meotis, Pont və Möhsuldar Qat, Ağcagıl, Abşeron və Antropogen çöküntüləri istirak edir [1].

Bir sıra tədqiqatçılar bu sahənin neft-qazlılığı, kollektor xüsusiyyətləri, neft-qazın əmələ gəlməsi, miqrasiyası və s. kimi məsələlərə öz tədqiqatlarında baxmışlar [2]. Qeyd etmək lazımdır ki, Kür və Qabırı çaylarıarası bölgədə aparılmış axtarış-kəşfiyyat işlərinin ilk mərhələsində axtarış obyekti Mezozoy yaşılı çöküntülər olsa da bölgənin qonşuluğunda yerləşən Gürcüstanın Samqori-Patardzeuli sahəsində Orta Eosenin tufogen çöküntü səxurlarında neft yatağı kəşf edildikdən sonra Orta Eosen çöküntüləri oldu. Bölgədə bir sıra kəşfiyyat sahələri axtarış qazmasına cəlb edildi. Dəmirtəpə-Udabno, Məmmədətəpə, Gürzündəağ və Böyük Palantökən sahələrində qazılmış quyularда Orta Eosendən neft axınları alındı, Tərsdəllərdə isə neft yatağı kəşf edildi. Sənaye əhəmiyyətli neft yataqları Eosen kəsilişinin tədqiq olunduğu bölgə-

Şəkil 1. Kür-Qabırı NQR-i üzrə lokal qalxımların yerləşmə sxemi

1 – neft yataqları; 2 – sənaye əhəmiyyətli neft və qaz alınmış sahələr; 3 – strukturlar; 4 – neftli-qazlı rayonun sərhədini

dən cənub-qərbdə, Yevlax-Ağcabədi çökəkliyində də askar edildi [3].

Ümumiyiyatlı NQR-də öksər çöküntülərin zəif həcmi-süzlülmə xüsusiyyətlərinə malik olması, sahədə vulkanit və tuffit qarışqlarının diageñez və katagenetik mərhələlərdən sonra parçalanaraq qırıntı sütürurların mosama və boşluqları tutması onların həcmi və filtrasiya xassələrinin pisləşməsinə göstirib çıxarıb [4].

Tədqiqat sahəsində Paleogen çöküntülərinin sist karbohidrogen (KH) xammalı baxımından perspektivliyi arazi hüdudlarında Maykop və Eosen çöküntülərində keçiriciliyin və çatlılığın zəif olması noticəsində burada sist KH-larının yığılbilməsi ilə bağlıdır [5].

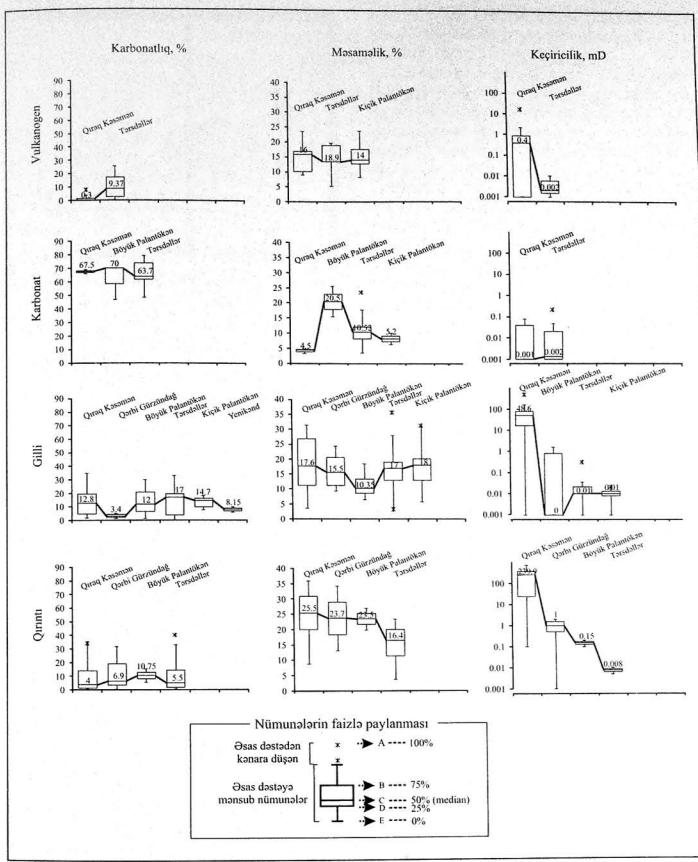
Kür-Qabırıçaylarası NQR Azərbaycanın
şuru arazisində perspektivliyi yüksək olan regi-
onlardan biri olsa da, geoloji-geofiziki tədqiqat
osasında Eosen çöküntülərinin sahə üzrə litofa-
siyalı paylanması və kollektor xüsusiyyətlərinin
dəyişmə trendlərinin müəyyən edilməsi aktual

masalalardandır. Məqalə Eosen kollektörlarının nəcmi-süzlü xüsusiyyətlərinin tədqiqinə həsr edilmişdir [6]. Fikrimizcə, nəticələr rayonun neft-perspektivliyinin dağılışdırılmasına xidmət edə bilər. Bunun üçün rayon üzrə aparılmış ge-

oloji-geofiziki tədqiqat işlərinə, kollektor xüsusiyyətlərə yenidən baxılmalı, sahə üzrə litofasiyalı dəyişikliklər izlənilməlidir. Kollektor sūxurların haqqında dölgün məlumatla malik olmadan neft geologiyasının bir çox məsələlərinin elmi asasıslanmışlıq izahını vermek mümkün deyil.

Süxurların kollektör xüsusiyyətlərinin sahə üzrə paylanması izləmək üçün Kür-Qabırı NQR-i üzrə masamalıq, keçiricilik, karbonatlılığ haqqında məlumatlar müxtəlif diaqramlar və xəritələr vasitəsilə göstərilərək təhlil edilmişdir. Belə ki, burada süxurların kollektör xüsusiyyətlərinin nüyanılmasında quyurşandır götürülmiş kərm nümunələrinin təhlilindən asaslanaraq baxılmışdır. Naticələri daha da daşıqlılaşdırmaq məqsədilə süxurların kollektör xüsusiyyətlərinin sahə üzrə paylanması izləmək üçün Kür-Qabırı NQR-i üzrə masamalıq, keçiricilik, karbonatlılığ haqqında məlumatlar üçün bütün süxurlar petrografik tərkibə asən dörd qrupa bölünmüştür: vulkanogen, karbonat, qılıcı, qırıntı.

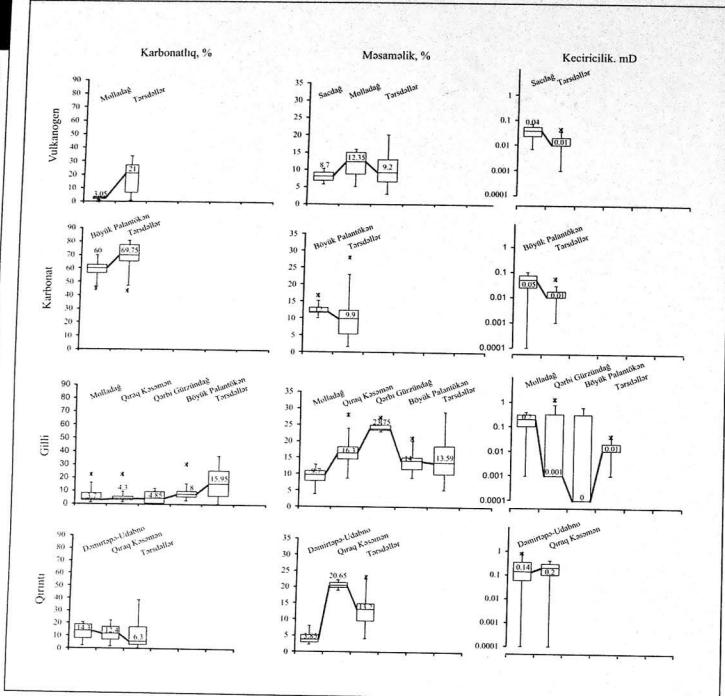
Süxurların paylaşımları diapazonlu müxtəlif olduğundan hər hansı bir qanunauyğunluq izləmək olmur. Bunun üçün kvartıl diaqramlarından istifadə edilmişdir (şəkil 2). Üst Eosen çöküntüləri üzrə qurulmuş kvartıl diaqramları vəsaitöslü strukturlar-

Şekil 2. Üst Eosen cöküntülərinin sahə üzrə kollektor xüsusiyyətlərinin paylanması qrafiklər

ırın kollektor göstericilerinin sahə boyu dəyişməsən va hər bir struktur üzrə bu parametrlərin media qiyamtları göstərilmişdir. Qrafiklərdən görünlür ki, yüksək, gillil, vulkanogen və qırıntı süxurlardan karbonatlığın median qiyamtları 15 %-dan yüksək deyil. Karbonat süxurlarda isə bu göstərici

63.7-70.0 % intervalında dayıılır. Məsaməliyin sahə boyu an yüksək qiymətinə (20-30 %) Qırraqşəsəmən, Büyük Palantönen, Qərbi Gürzündəng strukturlarında təsadif edilir. Bu isə kollektivlərin üçün yaxşı göstəricidir. Ümumiyyətlə, həcm xüsusiyyətlərinin yaxşı göstəriciləri gillilər qırıntı-

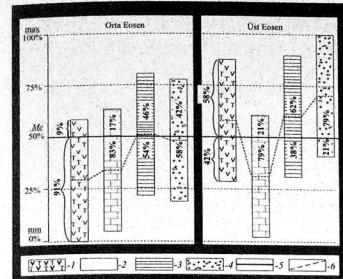

Şəkil 3. Orta Eosen çöküntülərinin sahə üzrə kollektor xüsusiyyətlərinin paylanması qrafikləri

süxurlarda izlənilir. Rayonun cənub-qərbindən şimal-şərqi doğru qırıntı süxurların həcm xüsusiyyətlərinin median (Me) qiymətlərindən azalma (25.5–16.4 %) müşahidə edilir. Üst Eosen yaşlı süxurlarda sahə boyu keçiriciliyin paylanması izləndikdə görürük ki, yaxşı süzülmə xüsusiyyətlərinin yalnız Qıraq Kəsəman sahəsində gilli və qırıntı süxurlarında (Me 48.6–239.9 mkm³) təsdiq edilir. Digər strukturlarda keçiriciliy olduqca zəif və hətta əksor sahəlarda qeyri-keçiricidir (Me 0.1 mkm³).

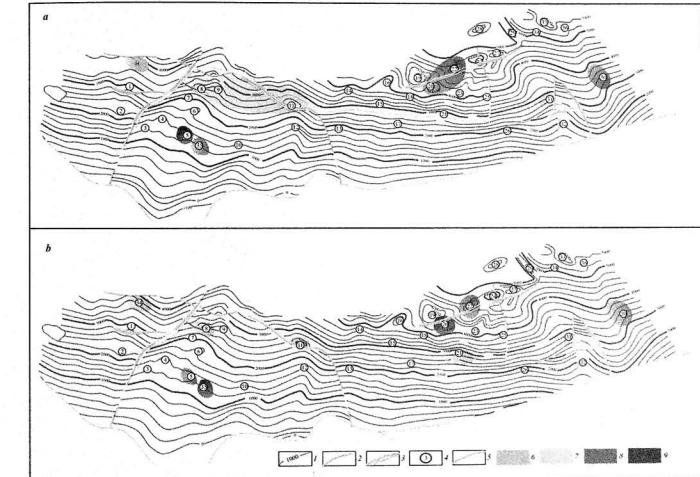
Orta Eosen çöküntülərində karbonatlığın ən aşağı qiymətləri gilli süxurlara aiddir. Bu da əsasən rayonun şimal-şərqi və mərkəz hissələrində

qeyd edilir (Me 3.7–4.85 %). Cənub-şərqi hissədə bu qeyri-keçirici nişbətən artıraq Tərəndlər sahəsində median qiyməti 15.95 %-ə yüksəlir. Qırıntı süxurlarda isə əksinə karbonatlılıq 6.3 %-ə qədər düşür (şəkil 3). Orta Eosen yaşlı vulkanogen çöküntülərin həcm xüsusiyyətləri Saçdaq sahəsində 5–10 % aralığında dayıdır. Əksər strukturlarda gilli və qırıntı süxurların həcm xüsusiyyətlərinin median qiymətləri 10 %-dan yüksəkdir. Yalnız Dəmirtpa-Udabno sahəsində bu qeyri-keçirici 3.85 %-dir. Lakin Qıraq Kəsəman, Qəribi Gürzindək, Böyük Palantökən və Tərəndlər sahələrində məsəməliyin median qiyməti 10 %-dan yüksəkdir. Maksimum qiymətlər isə 20–25 % təşkil edir. Bu

Şəkil 4. Məsəməliyin median qiymətinin müqayisəsi

Üst Eosen (a), Orta Eosen (b): 1 – vulkanogen, 2 – karbonat, 3 – gilli, 4 – qırıntı, 5 – məsəməliyin təməni median qiyməti, 6 – litoloji qruplar üzrə hesablanmış median qiyməti

Şəkil 5. Üst (a) və Orta (b) Eosen çöküntülərinin məsəməliyinin sahə üzrə paylanması xəritləri:

a: 1 – Cahardaglı; 2 – Soyubulaq; 3 – Kuxet; 4 – Mammadtop; 5 – Qıraq Kəsəman; 6 – Qusquna; 7 – Saloglu; 8 – Saçdaq; 9 – Şorsu; 10 – Ortaqala; 11 – Molladəb; 12 – Olimordanlı; 13 – Qaradız; 14 – Kirzan; 15 – Gödəkən; 16 – Əyrıdara; 17 – Elçi; 18 – Gödekdə; 19 – Ağtəpə; 20 – Qorbi Gürzindək; 21 – Keyrük-Keylan; 22 – Böyük Palantökən; 23 – Gürzindək; 24 – Kollug; 25 – Ceyrandır; 26 – Ceyrançol; 27 – Kəsəman; 28 – Şimali Kəsəman; 29 – Poylu; 30 – Kıcıq Palantökən; 31 – Tərəndlər; 32 – Yenikənd; 33 – Eldar; 34 – Dəmirtpa-Udabno; 35 – Qafandara

b: 1 – Orta Eosenin tavan izohipsləri; 2 – seysmik məlumatlar osasında qırılma pozğunluğu; 3 – müraciət seysmik məlumat zonasları; 4 – strukturların yerləşmə sxemi; 5 – SH-u pažlaşma xəttinin taxmin vəziyyəti; 6, 7, 8, 9 – uyğun olaraq zəif (7–10 %), orta (10–15 %), yaxşı (15–20 %), çox yaxşı (20 %<) həcm xüsusiyyətləri

çöküntülər Üst Eosendə olduğu kimi çox zəif süzülmə xassələri ilə xarakterizə olunur (Me 0.01–0.14 %).

Kür-Qabırı NQR-i üzrə çöküntülərin praktik olaraq qeyri-keçirici olmasına baxmayaraq burada neft-qazın miqrasiyasına, toplanmasına, istismarına süxurlarda qırılma pozğunluğu və çatlar imkan yaradır. Buna əyanı şübhə bi NQR-da yerləşən Tərəndlər yatağının misal göstərmək olar. Süzülmə xassələrinin çatlar və qırılmalarla əlaqədar olmaşı bir sira tədqiqatçılar tərəfindən qeyd edilmişdir (R.İ. Rüstəmov və S.X. Axundov (2008)). Müqayisə üçün qeyd etmek istərdik ki, Təngiz yatağında 4022 m dərinlikdən götürülmüş karbonat tərkibli süxur nümunələrinin laboratoriyalı təhlilindən əsaslanaraq, keçiriciliyi 0.0003–0.0005 mkm³ olan süxurlarda çatlılıq hacmi 2.3 % olur [7]. Janajol, Karaçanakən neft yataqlarında da, 2000–4000 m intervaldan götürülmüş karbonat tərkibli süxur nümunələrinin çatlılıq hacminin 0.9–2.5 %-ə bə

rabor olduğu da qeyd edilmişdir. Büttün bunlar onu göstərir ki, sūxur matrisinin qeyri-keçirici olmasına (əgər çatlar nəzərə alınmasa) baxılan layların neft-qazlılıq perspektivliliyinə tamamilə inkarına asas vermir.

Eosen nümunələri üzrə hesablanmış məsamalıyın ümumi median qiyməti 14.4 %-dır (şəkil 4). Orta Eosen çöküntülərinin vulkanogen sūxurlarında məsamalıy 14.4 %-dan aşağı olan kern nümunələri 91 % təşkil edir. Bu göstəricisi Üst Eosenə 42 %-dir. Ümumi median qiymətindən yüksək göstəricilər əsasən Üst Eosenin gilli (61.8 %) və qurınıt (78.8 %) sūxurlarına aiddir. Orta Eosendə bu göstəricilər 46 və 42 % təşkil edir. Həm Üst Eosen, həm də Orta Eosendə karbonat sūxurların məsamalıyının belə aşağı göstəricilərinə səbəb kəsişdə mergelli çöküntülərin çoxluq təşkil etmişdir. Beləliklə, Üst Eosen çöküntülərinin Orta Eosen çöküntüləri ilə müqayisədə daha münasib kollektörlər xüsusiyyətlərinə malik olduğunu görürük.

Beləliklə qeyd etmək istərdik ki, neft-qazlılıq Kür-Qabırı NQR-i üzrə Üst Eosendə qumlu-alevritli döşətlər (Samqori-Patardzeuli, Qazanbulaq, Dəliməmmədi, Muradxanlı NQR), Orta Eosendə vulkanogen-cökəmə (Samqori-Patardzeuli, Tərs-dəllor, Muradxanlı NQR), Alı Eosendə (Samqori) isə qumlu-alevritli, gilli-karbonatlı çöküntülərlə əlaqədardır [8]. Göründüyü kimi, Orta Kür çökəkliyində Eosen çöküntülərinin hər üç şöbəsi neft-qazlılıq cəhətdən perspektivli ola bilər.

Eosen çöküntülərinin məsamalıyının NQR üzrə dayımışası bir neçə sxematik xəritədə əyani görünür. Məsamalık Üst Eosen çöküntülərində (şəkil 5, a) əsasən Kicik Palantöken, Tərsdəllor, Böyük Palantöken, Qəribi Gürzündəq, Qaflandərə, Qıraq Kəsəman sahələrində yaxşı həcm xüsusiyyətinə malikdir. Qaflandərə, Qıraq Kəsəman sahələrində Üst Eosenin kasılışı böyük qalınlıqla malik qum, qumdaşı və gil qatlarının növbələşməsindən ibarətdir. Ərazinin şimal, şimal-sərq hissəsi orta və zəif həcm xüsusiyyətlərinə malikdir. Orta Eosen çöküntülərində isə conub, canub-sərq və şimal-qərb hissələrdə yaxşı və çox yaxşı həcm

xüsusiyyətlərini izləyirik (şəkil 5, b). Dəmirtəpə-Udabno, Məmmədəpə, Keyrlik-Keylan sahələrində adı çəkilən sūxurlar zəif həcm xüsusiyyətlərə nümayiş etdirir.

Tədqiqat rayonunun geniş bir arazisində sahə üzrə orta qiymətlər ona göstərir ki, Orta Eosen çöküntülərinin məsamalıy kollektörlüq baxımından yaxşı qiymətləndirilir. Dəmirtəpə-Udabno sahəsi istisna təşkil edir, burada çöküntülər zəif həcm xüsusiyyətinə malikdir. Beləliklə, bir sahələrdə (Qıraq Kəsəman, Qaflandərə) orta və yaxşı həcm xüsusiyyətlərinin qeydə alınmasına baxımayaraq, tədqiqat rayonunda öksər sahələrdə Eosen çöküntülərinin şüzülmə xüsusiyyətlərinə qeyri-kafi kimi qiymətləndirmək olar.

Nəticə

Eosendə aid kern nümunələri əsasında sūxurların həcmi-süzülmə xassolları müqayisəli şəkildə təhlil edilmişdir. Aparılmış tədqiqatlar nəticəsində Kür-Qabırı NQR-də Eosen çöküntülərinin həcmi-süzülmə xassollarının genis diapazonda dəyişidiyi müsəyyən edilmişdir. Məlum olmuşdur ki, baxılan parametrlər həm sahə, həm də orinlik üzrə geniş intervalda tərəddüb edir. Qurulmuş diagram və xəritələr göstərir ki, sahə üzrə ham Üst, həm də Orta Eosen yaşlı çöküntülər içərisində nisbətən yaxşı kollektörlüq qabiliyyəti gilli və qurıntı sūxurlara aiddir. Üst Eosen çöküntüləri isə Orta Eosendə nisbətən daha yaxşı həcmi-süzülmə xüsusiyyətinə malikdir. Tədqiqat sahəsində Qıraq Kəsəman, Qaflandərə, Qəribi Gürzündəq, Böyük Palantöken, Kicik Palantöken sahələrində ham Üst, həm də Orta Eosen çöküntüləri yaxşı kollektör xüsusiyyətləri ilə xarakterizə olunur. Dəmirtəpə-Udabno sahəsində isə sūxurlar zəif kollektörlüq qabiliyyətinə malikdir. Sahənin şimal-qərb hissəsində yalnız Saedəq sahəsində Üst Eosen yaşlı sūxurlar Orta Eosendən nəzərən yaxşı həcm xassolarına malikdir. Beləliklə, NQR-in şimal-qərbində çöküntülərin həcmi-süzülmə xüsusiyyətləri zəifdir. Şimal-sərq və conub-qərb hissələrdə getdikcə isə bu qiymətlərə artım müşahidə edilir.

Ədəbiyyat siyahısı

- Mamedov A.V. Geologicheskoe stroenie Srednekurinskoy vpadiny. – Baku: Elm, 1973, 193 s.
- Khuduzadə A.I., Aşxundov Sh.K., Mustafaev Yu.R. və dr. Litologo-fatsial'nye i paleotektonicheskie kriterii formirovaniya zalezhei uglevodorodov paleogenovogo kompleksa otlozheniy neftegazonosnogo rayona mezdurechya Kury i Gabryry // Azerbaidzhanskoe neftyanoe khozaiystvo, 2015, № 12, s. 6-11.
- Yusifov X.M., Məmmədov S.B., Əfəndiyev A.A. və b. Qəribi Azərbaycan Eosen çöküntülərində qeyri-antiklinal tipli tələrən yayılmış zonaları və onların neft-qazlılıq perspektiviliyi // AzNSETLI-nin Elmi əsərləri, 2004, № 2, s. 14-22.
- Khalifa-zade Ch.M., Mamedov I.A. Srovnitel'naya xarakteristika genezisa neftenosnykh oblomochnykh kollektörov eotsena Yevlakh-Aghdzhabedinskogo progiba i mezdurechya Kury i Gabryry // Azerbaidzhanskoe neftyanoe khozaiystvo, 1997, № 1, s. 9-13.
- Guseinov B.B., Salmanov A.M., Magerramov B.I. Otsenka perspektivnykh slantsevykh uglevodorodov maikopskikh otlozheniy mezdurechya Kury i Gabryry. / SOCAR Proceedings, 2017, № 4, s. 4-15.
- Mirzayeva N.G., Alieva R.Kh. Kur Gabryry NGR-de Eosen chokuntulerinin kollektor khususiyetleri haqqında // International student and young researchers conference "Perfect education the key to success in oil production", Baku, 18-20 April 2019.
- Bagrintseva K.I. Uсловия формирования и свойства карбонатных коллекторов нефти и газа. – M.: RGGU, 1999, 285 с.
- Nadirov S.G., Daidbekova E.A., Dzhavadov Ya.Dzh. Litologicheskie osobennosti Eotsenovych otlozheniy mezdurechya Kury i Iori v svazi s ikh neftegazonosnost'yu // Azerbaidzhanskoe neftyanoe khozaiystvo, 1986, № 7, s. 1-5.

References

- Mamedov A.V. Geologicheskoe stroenie Srednekurinskoy vpadiny. – Baku: Elm, 1973, 193 s.
- Khuduzadə A.I., Aşxundov Sh.K., Mustafaev Yu.R. və dr. Litologo-fatsial'nye i paleotektonicheskie kriterii formirovaniya zalezhei uglevodorodov paleogenovogo kompleksa otlozheniy neftegazonosnogo rayona mezdurechya Kury i Gabryry // Azerbaidzhanskoe neftyanoe khozaiystvo, 2015, № 12, s. 6-11.
- Yusifov Kh.M., Məmmədov S.B., Əfəndiyev A.A. və b. Gerbi Azərbaycan Eosen chokuntulerinde geiri-antiklinal tipli tələrən yayılmış zonalary və onlary neft-gazlylyq perspektiviliyi // AzNSETLI-nin elmi əsərləri, 2004, № 2, s. 14-22.
- Khalifa-zade Ch.M., Mamedov I.A. Sravnitel'naya xarakteristika genezisa neftenosnykh oblomochnykh kollektörov eotsena Yevlakh-Aghdzhabedinskogo progiba i mezdurechya Kury i Gabryry // Azerbaidzhanskoe neftyanoe khozaiystvo, 1997, № 1, s. 9-13.
- Guseinov B.B., Salmanov A.M., Magerramov B.I. Otsenka perspektivnykh slantsevykh uglevodorodov maikopskikh otlozheniy mezdurechya Kury i Gabryry. / SOCAR Proceedings, 2017, № 4, s. 4-15.
- Mirzayeva N.G., Alieva R.Kh. Kur Gabryry NGR-de Eosen chokuntulerinin kollektor khususiyetleri haqqında // International student and young researchers conference "Perfect education the key to success in oil production", Baku, 18-20 April 2019.
- Bagrintseva K.I. Uslovija formirovaniya i svoistva karbonatnykh kollektorov nefti i gaza. – M.: RGGU, 1999, 285 s.
- Nadirov S.G., Daidbekova E.A., Dzhavadov Ya.Dzh. Litologicheskie osobennosti Eotsenovych otlozheniy mezdurechya Kury i Iori v svazi s ikh neftegazonosnost'yu // Azerbaidzhanskoe neftyanoe khozaiystvo, 1986, № 7, s. 1-5.